

DE POSTRYDER

DER PROVINCE LIMBURG.

De Postryder verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEF, boeckdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centimen.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centimen.

De reklamen, per drukregel 25 centimen.

TONGEREN DEN 25 APRIL.

Veel wordt er gesproken over het vertrek van den Paus; deze zenden hem naar dit, gene naar dat land; maar allen nemen hunne wenschen voor de wezenlykheid. Zie hier wat kardinaal Antonelli ten dezen opzichte schreef:

« 't Is eene zond'rlinge zaak, zegde de minister Zyner Heiligheid, te zien met welk gemak de dagbladen over den H. Vader beschikken zonder zyne toestemming. 't Is op het zeggen der *antichambres*, dat men in den vreemde korrespondentiën fabriceert, die uit Rome gedagteekend zyn. De H. Vader heeft nooit het gedacht gehad zyne hoofstad te verlaten; noch in den tegenwoordigen tyd, noch in de toekomst ziet hy niet één reden om zulks te doen. Rome verlaten ware afstand doen. Het karakter der regering van Pius IX is de standvastigheid, de vlucht voor het gevaer ware eene vlek in de groote historische figuur van den opperpriester. Water ook gebeure, hy zal niet vertrekken, en voor het overige, 't is voor hem geene groote verdienste te blyven; hy weet wel, dat in alle geval zyne weerdigheid en zyne persoon zullen bevryd zyn.»

Men schryft uit Brussel aen het *Vlaemsche Land*, dat aldaer eene pitatie in omloop is om de kamer te vragen, dat er vervolging ingespannen worde tegen den minister Chazal en andere overtreders der wet op het tweegevecht. « De » openbare orde, zeggen de petitionnarissen, » kan niet bestaan zonder den eerbied der wet, » en 't is hoogst noodig dat er eene rechterlyke » herstelling plaats hebbe. De positie der plich- » tigen mag hun de straffeloosheid niet verze- » keren; in tegendeel moet zy bydragen om de » wet te doen eerbiedigen.»

Ziekte des Konings.

Sedert twee dagen kondigt de *Moniteur* bulletyns af over den gezondheidstoestand des Konings, die met eene keelontsteking uit Engeland is weér gekeerd. Eene groote verzwakking is daeruit gevolgd, en de toestand van Leopold hoezemt zooveel onrust in, dat men gedaacht heeft, de terugkomst van den hertog van Brabant te moeten bespoedigen. Mgr. zou tegen het midden der maend mei te Brussel kunnen arriveeren.

Op een 75jarigen ouderdom is die ziekte inderdaad gevaerlyk; echter was de doorluchtige ziekte gisteren aen de beterhand.

Het volgend bulletyn is verleden zaterdag door de drie geneesheeren des konings naar het paleis van Brussel gezonden.

« De koning heeft in Engeland eene zware luchtpyontsteking gevat. Eene groote neerslagtigheid is er op gevolgd. Dezen morgen is zyn toestand voldoende.

» Kasteel van Laeken, den 22 april.
D' KOEFL, D' WIMMER, D' WILLIAM JENNER. »
Sedert zaterdag hebben de geneesheeren nog verscheidene bulletyns afgekondigd. Of- schoon de toestand nog altyd gevaerlyk blyft, heeft de beternis zich nogtans staende gehouden.

Het laetste bulletin van heden morgen behelst het volgende:

« De beternis gaat voort: de koning heeft eene goede nacht doorgebragt.

D' KOEFL, D' WIMMER, D' WILLIAM JENNER.
Kasteel van Laeken, den 24 april.»

Men schryft uit Brussel, 25 april:

« Eene droeve tyding heeft zich, gisteren namiddag, met de snelheid des bliksems in onze stad verspreid. De Koning verkeerde in eene bedenkelijken toestand, zegde men. En inderdaad, rond 4 ure verscheen de *Independence* behelzende een gezondheidsbulletyn hetwelk den droevigen toestand Zyner Majesteit kennen deed. Het is genoegzaam bekend, dat de geneesheeren er toe besluitten dergelyke afkondiging te doen, slechts dan wanneer de toestand een gevaerlyk karakter verkregen heeft.

« De toestand moest des te gevaerlyker zyn daer men het geraedzaam gedacht had, de afkondiging van het bulletin niet uit te stellen tot het verschynen van den *Moniteur*. Daerenboven de woorden zelve, waerin het bulletin opgesteld was, bekrachtigden ongelukkig die veronderstellingen nopens den toestand.

» Wel is waer, er waren sedert de terugkomst van Z. M. over zyne gezondheid verontrustende geruchten in omloop; men had vernomen, dat,

by het aankomen van den trein aen de *coupure*, men verplicht geweest was den Koning van het eene rytuig in het andere te dragen, doch sedert dan waren de tydingen, mit Laeken ontvangin geruststellend geweest en men was verre zich aen zulken ingewikkelden toestand te verwachten.

» Men kan het niet ontkennen wann'er men aen den ouderdom gekomen is, dien Leopold bereikt heeft; wanneer men doorstien heeft, wat Z. M. onlangs geleden heeft, zyn dergelyke aanvallen als diegenen door de geneesheer bestadigd, hoogst gevaerlyk. Ik haest my hierby te voegen dat de laetste tydingen in het paleis toegekomen minder verontrustend zyn.

» De ministers hebben zich reeds gisteren avond verenigd en de maatregelen genomen, welke in dergelyke omstandigheden noodig zyn.»

Izereen-weg. — Vertrek uren.

De sekte van den izereen-weg van Liërs naar Vivegnis (Luik) zal den 1° mei aenstaende gepend worden.

De vertrek-uren zyn bepaald als volgt:

Van Tongeren naar Bilsen en Hasselt, 's morgens om 8 uren 45 minuten en 11 uren 's namiddags om 2 uren 32 minuten en 's avonds om 8 uren 45 minuten.

Van Tongeren naar Luik Vivegnis, 's morgens om 8 u 45 m; 's namiddags om 12 u 12 m; 3 u 33 m en 5 u 55 m.

Wy durven hopen dat de maetschappy van den izereen-weg zal begrypen dat het zoowel in haer belang als in het belang van het publiek is van 's morgens eenen trein in te richten om 6 of 7 uren.

De nuttige vogelen.

Verzoly.

De stedelingen, die hoven bezitten in stad of buiten, brengen een ander bezwaar tegen de musch in: zy verwyten haer de kriecken op de boomen te eten, alvorens de vrucht ryp zy, en somwylen met zooveel gulzigheid, dat er geene enkele voor den eigenaar overblyft. Ik wil het niet aenvangen de musch op dit punt vry te pleiten; alleenlyk zal ik verzachtende omstandigheden doen gelden. Voorerst, het is niet moeyelyk onze boomen tegen hare beschadigingen te beveiligen; men behoef enkel staerten van vliegers hier en daer aen te takken te hangen; de vogel zal den boom niet naderen. Ik zal er byvoegen dat, overal waar men de musch om hare gruwelen heeft gebannen, de rupsen, haer afwezen te haet nemende, noch bladen, noch bloemen, noch vruchten op de boomen hebben gelaten. Onze betreurde confrater Desains, wiens fyne gedichten zoo dikwyls werden toegejuicht, heeft verhaeld hoe Frederik-de-Groote, koning van Pruissen, gedwongen werd met de musch den vrede te sluiten. Dit is echter het eenigste voorbeeld niet. Herhaelde maal werd de kop der der musch op prys gesteld in Engeland, in Oostenryk, in Hongariën, in Saksen, en in verscheidene Staten van Amerika, en altyd, na dezelve te hebben omgebragt, heeft men ze uit vreemde landen moeten wederhalen. Niet alleenlyk haet men de musch terug uit de landen waar ze heen werd gevoerd, maar men roept hare hulp in waer de natuur haer niet gevestigd heeft. Dezen jare zelve hebben de landbouwers van Melbourne, in Australiën, een natuurkundigen van Leipzig gelast zooveel mogelyk duitsche muschen uer de volkplanting over te sturen. By eene eerste overzenling waren al de engelsche muschen, uit hoefle van haren zwakkeren bouw, gedu- ren te den overtogt omgekomen.

Mag men uit deze daadzaken niet opmaken dat inlien de musch somwylen een onaengename ghuer is, men niettemin dezelve moet behouden?

Een trek, die my door eenen bevrienden natuurkundigen wordt geopenbaerd, is van eenen aerd om ons met dien vogel te verzoenen. Als ge, in de lente, een koppel muschen moedig baren nest ziet bouwen, denkt ge waarschylyk dat ze reeds te samen huis houden. Daer is niets van: zy hebben elkander uitgeverken, doch zy enkely maar in ondertrouw verenigd. Het wyfje aenvalt den man slechts dan als de nest voltooid is. Alvorens zich bloot te stellen aen de kans van moeder te worden, wil zy dat de wieg haers kind in gereedheid zy gebragt. Is dat niet eene zielroerende moederlyke voorzorg? Men had dan de zeden van dien vogel gelasterd, gelyk men zyn ongelyk had overdreven.

Sedert hare stichting heeft de maetschappy ter bescherming der dieren niet opgehouden de aandacht der overheid in te roepen op de noodzakelykheid van de vogelen voor te staen, in het belang van den landbouw. Nog onlangs werd hare zaak, in Frankryk, voor den Senaet opge-

roepen. Twee jare geleden werd zy op een merkwaardige wyze gepleet door den heer Boujean, en dezen jare leeft de kardinaal Donnet treffende woorden ten baren voordele laten hooren. Ten gevolge dier debatten zyn er in een aantal fransche departementen maatregelen genomen geworden voor het verbieden van de nestenrooving en van het jagen naar kleine vogelen, uitgezonderd met het vuurroer, welke jacht niet zeer moorddadig is. Opdat deze maatregelen krachtdadig zonden wezen, is het noodzakelyk dat de bevolkingen de wysheid er van besiffen. De onleeswyzer, in zyne school, en de priester, gedurende den catechismus, moeten leeren, dat de vogelen door God aangesteld tot het voorkomen der verwoestingen van de insecten, verdienen onder de bescherming van het publiek te worden genomen. De vrouwen, die het zoo goed weten te schikken om elkeen te overtuigen, behoeven hare zonen af te wenden van die jacht, welke eene echte school van wreddheit is, waarby het lyden en de dood van onschuldige wezens een onderwerp van vermaak worden; dat zy hen ook leeren eerbied koesteren jegens den nest waar eene teedere moeder, met de warmte van haer hart, jongen koestert welke nog niet ontloken zyn, doch die ze in het ei hoort veruieren, of die, zwak en naekt, weldra zouden omkomen, indien hare liefde haer niet behoede. (*Gazette du Village*)

De groot-hertog kroonprins van Rusland is te Nice overleden.

Men schryft uit Gent, 21 april:

Een feit dat een pyntyken indruk heeft gemaakt op de bevolking der S.-Jacobswyk, heeft twee dagen geleden, in onze stad plaats gehad. Een meisje, van nauweliks 12 jare oud, het dochterke van M. Van der Vin, studie-prefekt van het atheneum allier, is bezweken aen de keelziekte, die schrikkelike kwael, welke den rouw in zoo veel huisgezinnen heeft gebragt. Verleden jare had dit kind zyne eerste kommunie gedaen en het sakrament des Vormsels ontvangen. Men heeft het magtans, en moedwillig, laten sterven zonder de laetste vertroosting der godsdienst en, wat meer is, men heeft den droevigen moed gehad om aen hetzelfde eene soldaare begrafenis te doen. De kist naer de kerk niet gedragen geweest; er is noch zegening noch gebed over gedaen. De begrafenis is burgerlyk geweest in gansch de kracht des woords 't is te zeggen koud, zonder troost, zonder hoop. Een tomelyk groot getal politie-agenten, op het kerkhof geplaciert door de zorg van M. de Kerchove, dienden tot figuranten by dit toneel. Het kind dat men als soldaare heeft doen sterven, is begraven geworden op het deel aen kerkhofs dat door de zegeningen der Kerk gewyd is. Dit is dus wel dergelyk eene nieuwe selending van het katholieke kerkhof. En men durft spreken van godsdienst-vryheid!

In den nacht van ma-ndag, is de barreel-wachter te Bonnus, door een wael der locomotief geraekt en omgeworpen. Men denkt dat geheel de trein hem over het lyf zal gereden hebben, want toen hy eenige uren nadien gevonden werd, was hy letterlyk gemalen. De man was maer 29 jare oud.

Wy zyn op een tydstip van het jaer op welk men niet te veel voorzorgen nemen kan. De eerste zomerdagen zyn gevaerlyk. Alle plotselinge overgang vermoet het organismus. Het behoeven heeft noodig van zich aen die lichtgeestheits te gewennen, juist alsof men het naer de warme landen had overgevoerd; het is dus goed van den ziekeleyken personen aen te bevelen van de zon van april te vermeiden.

De ouderlingen en kinderen hebben het groot ongelyk van juist in de plaatsen te wandelen die meest aen de zonnestralen zyn blootgesteld. Het is de ziekte zoeken in stede van ze weg te jagen.

Het regiem van voedsel moet ook in den lentetyd gewyzigd worden. Men moet de portien vleesch en vooral het vet vleesch verminderen, en lever verfrischende groenten eten. De maeg blyft op dees tydstip om goed te verteeren; daarom moet men ze aanprikelen by middel van byzondere dranken als seltzwaver, met een weinig soda-koolzuur in water.

Een AMERIKAENSCH ZEBENTREK. — De *Courrier des Etats-Unis* bevat in een zynar laetste nummers het volgende dat een gedacht heeft van de amerikaensche parlementszeden:

M. Fields heeft in den Senaet verschooning gevraagd, omdat hy gedurende de vorige zitting aanboudend geslapen en gesnorckt had.

Niemand, zegle hy, betreurde meer dan hy dat gemis aen decorum. Den vorigen nacht, had hy geen oog te gedaen; de slaap had hem in zyn Senaetszetel overwonnen, en, ongelyklyklyk, wanneer hy slaapt heeft by het gebrek van schrikkellyk hard te snorcken.

Hy vroeg verschooning aen den Senaet en vooral aen den senateur, wiens redevoering hy onvrywillig had onderbroken.

Deze ontleggingen werden goed aengenomen en het incident had geen gevolg.

— AFGRYSELYKE RAMPE OP ZEE. — De overtocht boot der Vereengde-Staten, *General Sedgewick* van Wilmington (Noord-Carolina) te New-York aengekomen, heeft de tyding medegebragt van eene der afgryselykste rampen op zee, waer van men oot heeft hooren gewagen:

Op 31 maart, ter hoogte van de kaep Hatteras, om 10 12 uren 's morgens, bemerkte men, naby de kust een steamer welk geheel en al in vlam en vuor stond. Men stuurde er heen, en men bemerkte dat het de overtochtboot der Vereengde-Staten, *General Lyon* was, dat van Wilmington naer de sterke van Monroe ging, met troepen en vluchtelingen, ten getalle van omtrent zes honderd. Het water was zeer roev en de wind blies met woedend geweld. Het was onmogelyk van met de redbooten in zee te steken, en men kon niets anders doen dan eenige menschen opnemen, die hier en daer, op booten planken enz. tegen het element worstelden. Toen de *General Sedgewick* zich verwyderde was het schip geheel en al afgebrand. Een schip dat zich in de nabylieid bevond, gelukte er in ook eenige drenkelingen op te nemen, doch het is onmogelyk geweest het getal er van te besta- tigen.

Uit de inlichtingen die hierover zyn medege- deeld door een der gerede manschappen, de genaemde Cyrus P. Williams van het 3^e regiment pennsylvanische ruitery en die de functie uitoefende van kwartiermeester, blykt dat er een bord van den *General Lyon*, behalve de officieren en de bemanning, zich bevonden: 204 man en 11 officieren van het 56^e regiment der Infanterie; 16 man van het 3^e pennsylvanische ruitery; 157 gevangenen; 67 manlyke en 100 vrouwelyke vluchtelingen en kinderen, welke zich naer het Noorden begaven. Daerenboven telde men 2 officieren en 18 soldaten van het 99^e van New-York, welke de geleidingwacht uitmaakten — dus in het geheel 600 personen. Vyf-en-dertig namen welke aengehaeld worden in het rapport van M. Starkey, kapitein van den *General Sedgewick*, moeten ten naeste by den gansch den lyst uitmaken van de personen welke zyn kunnen gered worden. Al de overigen, ongeveer 570 personen, zyn omgekomen.

Het vuor moet ontstaan zyn door het maen- raking komen van het licht met een van *kerosine*. Slechts eene halve uur tyds is er noodig geweest, om de vlammen zich zodanig te doen uitweken, dat het gansch schip in brand stond. Eene uur later bleef er niets meer over dan eene ver- koolde massa, waeruit honderden lyken, door het tempeest, tegen de klippen gingen geslagen worden.

Kapitulatie van het leger van Lee.

De tydingen uit N.-w-York van den 13 dezer, uit Londen toegekomen, melden de kapitulatio van Lee en van het gansche zuiderlyke leger.

Londen, 23 april.

Men heeft tydingen uit New-York, van den 13 's avonds ontvangen. Lee en zyn gansche leger hebben gekapituleert.

Volgens eene deperche uit New-York, van den 11 dezer, was het gerucht verspreid, dat Raleigh ontromd was. Solma en Montgomery zyn bezet. Mosby weigert te kapituleeren.

Het gouvernement heeft de konscriptie en de rekrutering opgehouden en de militaire uitgaven vermindert. Door eene proklamatie van den president Lincoln worden de zuiderlyke havens voor de vreemde vaertugen gesloten. In de noordelyke havens zullen de noorderlyke vaertugen onderbesig zyn aen dezelfde belem- meringen der vreemde havens.

New-York 13 april.

De officieren en soldaten van het leger van Lee gemachtigd geworden, op hun eere-woord naer hunne haerdsteden terug te keeren. De officieren behouden hunne wapenen.

De korrespondentiën der dagbladen verze- keren dat het over der krygsmachten, welke gekapituleert hebben, 25,000 man, beloopt.

Lee heeft de machtiging bekomen om zich naer Weldon te begeven.

Lynchburg heeft met de noorderlyken geka- pituleert.

De belegering van Mobile gaat vooruit.

Verscheidene leden der wetgeving van Vir- ginie hebben, met de toestemming der noorder- lyke overheden eene sessie te Richmond byeen- geroepen, om de kwestie der herstelling van den vrede te onderzoeken.

Het hof van Toronto (Canada) heeft de plun- deraers van St.-Albans vrygesproken.